

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO BREŽICE
in KRŠKO bosta skupno zborovali dne 15. aprila t. l. ob 10. uri v Brežicah, v Narodnem domu. Poleg poročila o predsedniškem zboru sta na dnevnem redu predavanja g. profesorja Kolarja o mladinskem slovtvu in gđe. Bahovčeve o ženskem vprašanju. Po prvem predavanju debata o slovenskem pravopisu. — K polnoštevili udeležbi vabita predsednika obeh društev.

Poročila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V KRANJU je zborovalo v soboto, dne 11. februarja, ob pol 9. uri v prostorih Narodnega doma v Kranju.

Tovariš predsednik otvori zborovanje in pozdravi polnoštevilo zbrano učiteljsko, ki se je odzvalo vabilu društva in prihitelo v Kranj, da čuje, kaj se je od zadnjega zborovanja novega dogodilo v stanovskem življenju in kaj na pedagoškem polju.

Tovariš predsednik opraviči, zakaj ni društvo zborovalo tamkaj od jeseni pa tja do prvih predpomladanskih dni. Nato v obširnih besedah oriše delo na vseh popriščih naše sekcije uprave, delo centrale in klič, naj vstopijo v našo sredo tudi oni maloštevilni tovariši, ki opazujejo od strani naše delo, a uživajo sadove kot ostali organizirani člani.

Sledilo je vzorno sestavljeno predavanje tovarišice Piškove, ki je v izbranih besedah obrazložila lik našega nesmrtnega Strossmayerja. Učiteljsko je sledilo izvajanjem predavateljice s tako vneto, da bo predavanje rodilo uspehov tudi v naših učilnicah. Tako predavanja naj priobčije naš stanovski tisk ali naj se publicirajo kot edicije Učiteljskega doma; Ujedinjenje in Vidovdan. Za izčrpano poročilo je bila tovarišica nagajena s pristrnim aplavzom.

Tajnik poda tajniško poročilo, ki se vzame na znanje.

Nato je podal predsednik predloge k finančnemu zakonu za l. 1939./40. Poleg sekcij-skih predlogov naj bi finančni zakon ertal tudi kuluk in § 263. uradniškega zakona.

Sledilo je blagajniško poročilo. Blagajničarka apelira na zaostankarje, da poravnajo članarino.

Sklepi: Zbor sklence, da se pri tukajšnjem društvu osnuje Lapajnetov sklad. Društvo da skladu din 2000.—, poleg tega se bo naprosilo ostala sreska društva za denarno pomoč. Iz fonda se bo nudila podpora revnemu učiteljskemu otroku v svrhu študiranja.

Soglasno se sklence, da se učiteljsko kranjskega okraja udeleži Učiteljskega tabora v Ljubljani.

Poverjeništvu Mladinske matice za kranjski srez sprejme tov. Rape.

Mnogo razmišljanja se je nudilo tudi Pedagoškemu odseku, ki se osnuje pri sekciji. J. Rant, preds. Kus Viljem, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo dne 18. februarja v Ptuj. Pri dopisih in situacijskem poročilu je tov. predsednik posebej še opozoril na delo Pedagoške Centrale v Mariboru, ki je uvedla debatne večere, na katerih se bodo udeleženci lahko vglabljali v najrazličnejša znanstvena in aktualna pedagoška vprašanja. Da bodo stiki z njo tesnejši, prevzame tov. Segula za naše društvo poverjeništvu in nalogo, da o vsem sproti obvešča članstvo.

Tudi novih vzpodbud da za razširjenje »Našega rodu«, toplo pa še priporoča Zadrugo Pedagoški tisk v Mariboru, nje nastanek in cilje.

Blagajniško poročilo je prikazalo tako mizerno stanje v zaostankih članarine, da lahko vsi pordečimo za vse one tovariše, ki so tako malomarni in brez stanovske zavesti in tako brez ponosa. Zgodi se in zgodilo se bo, da nekega udarijo nepredvideni dogodki, ne-sreča ali bolezen, toda pri našem društvu raz-saja že svojevrsna epidemija, katere bacila »neplačevanje članarine« kljub naporu in ne-potrebnim izdatkom, vestna in požrtvovalna blagajničarka se ni mogla iztebiti.

Tovarišice in tovariši! Stiska je, res, saj jo vsi v vsaki kiti in žilici čutimo, toda ravno zdaj moramo vzdržati za boljše dni. Kdaj naj bodo naše vrste, če ne zdaj, trdnejše bolj kot kdajkoli? Poglejte si n. pr. delavce, kako si od ust odtrgajo za svoje organizacije. Bolj namreč vedo, da si bodo le tako priborili svoj prostor v družbi. Vsaj posnemajmo jih! — Kar pa ne bo drugega zdravega v organizaciji, to se pravi — med nami, pa moramo tudi brez sentimentalnosti izravnati čisto sami, pa bo-disi na levo ali desno.

Ostali del zborovanja smo posvetili in-ternim društvenim zadevam. Predvsem za-deva tov. Samca je zanetila mnogo vročega kre-sanja misli, ob katerih smo uvideli potrebo, da prihodnje zborovanje, ki bo 18. marca, vso posvetimo samo njemu, njegovim brošuram in reviji »Kritika«. V ta namen smo že določili referente in koreferente, želimo pa si vsi, saj tako je bilo razpoloženje takrat na zborova-nju, da tov. Samec tudi sam pride in da se o vsem vsi med seboj enkrat res tovariško po-razgovorimo. Več pa o tem po prihodnjem zborovanju!

Prosim, da se vsi pripravite na debato. Preštudirajte Samceve brošure in »Kritiko«. Bolj vroče bo — bližji si bomo postali, toda stvarni moramo biti in širokogrudnejše kakor do zdaj!

D. Zupančič, preds. A. Debenak, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KAM-
NIK je zborovalo 11. februarja 1939. v Dom-
žalah. Navzočih je bilo 76 članov.

Uvodne besede je tov. predsednik po-svetil dvajsetletnici našega osvobodjenja in dvajsetletnici Cankarjeve smrti. Poudaril je najožjo povezanost obeh obletnic z učiteljskim stanom, ki se zaveda svojega poslanstva narodom in se poglavlja v dela naših veli-kanov.

Nato se je spomnil prerano umrlega tov. I. Stenovca, ki je bil radi svojega blagega značaja izredno priljubljen med tovariši, zvest in delaven pa v stanovski organizaciji.

V situacijskem poročilu je tov. predse-dnik orisal razmere v naši organizaciji ter na-pore vodstva, da doseže na merodajnih me-stih ugodno rešitev vprašanj, ki zadevajo naš stan. Obvestil je člane o razsodbah državnega sveta, ki so načelne važnosti, o ustanovitvi pedagoško-literarnega odseka pri sekciji in o prizadevanju humanitarnih ustanov, da se ukine pravilnik trgovinskega ministrstva.

Med dopisi, ki jih je objavil tov. tajnik, je vzbudila več pozornosti okrožnica bano-vinskega odbora RK, s katero se učiteljsko priporoča sodelovanje pri društvi RK. Ugo-tovilo se je, da ne sodelujejo niti člani občins-kih odborov, katerim je izročena prav za prav kompetenca izvajanja pravilnika.

Blagajniško poročilo izkazuje razmeroma ugodno stanje društvenih financ. Zamudniki so naproseni, da zadostijo svojim plačilnim ob-veznostim sigurno do konca tega poslovnega leta.

Za gospodarstvo naših ustanov je poro-čal tov. predsednik in navajal prednosti, ki jih nudijo te ustanove svojim zadržnikom. Dolžnost vsakega člana JUU je biti tudi za-družnik.

Glede kritike nekaterih tovarišev, ki so nepovoljno ocenili stenski zemljevid kamniškega sresa v izdaji tov. M. Slibarja, je tov. predsednik na dveh primerih dokazal, da se z nekaj dobre volje doseže oni uspeh, ki bi sicer v litografski izdelavi jako podražil malo naklado. Lahko smo ponosni, da imamo med tovariši strokovnjaka in ne hvalimo vedno le tuje blago.

Pri obravnavi šolskih aktualnosti se je pokazala nujnost preuredbe šolskega zakona, ki naj bi dal šoli možnost odločanja o pred-časnem odpustu. Nejasnost vlada tudi v re-do-vanju, še večje težkoče pa povzročajo šolske zamude.

V svojem predavanju o učnih načrtih je tov. R. Koblica obširno temeljito zajel ves problem učnih načrtov. Uvodoma je podal nekaj zgodovinskih dejstev o nastanku učnih načrtov in segel nazaj v leto 1869., ko je bil izdan enotni učni načrt za posamezne uprave bivših a.-o. dežel. Nove, povojne prilike so ustvarile nove zahteve. Iz kaosa, ki je vladal v šolskem in administrativnem oziru, ki ga je povečala še borba med praktiki in teoretiki, so bili izdani učni načrti, ki pa še tudi niso popolni. Na podlagi raznih poizkusov se mora ustaliti jasnost, zato je nujna potreba iz-da-je novega učnega načrta, ustrežajočega pedagoškim principom, upoštevajoč vrste šol, krajevne potrebe in sodobna vzgojna načela. Tovariš predavatelj je žel za svoja zanimiva in aktualna izvajanja vsesplošno priznanje in zahvalo društvene uprave.

Da bi se mogli zborovalci prepričati o delu na sodobni šoli za Bežigradom, so skle-nili, da bodo hospitalirali na ti šoli. Udeleženci naj pošljejo pismene prijave društvenemu predsedniku do konca meseca marca. Dan hospitalitacije bo določilo vodstvo poskusne šole in bo objavljen v stanovskem glasilu.

Predsednik: Tajnik:
Jos. Napokoj s. r. Fr. Chvatal s. r.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KOZJE je zborovalo dne 11. februarja 1939. v Kozjem. Navzočih je bilo 29 članov ali 76 %.

Predsednik tov. Kos je pozdravil nove članice in podal poročilo, v katerem je apelir, da ostanejo člani zvesti svoji organizaciji. Podpirajmo se in delujmo za društvo. Na mnogih straneh podpira tudi sekcija in cen-trala naše zahteve. Predstavniki JUU so bili sprejeti pri prosvetnem ministru. Upati je, da se bo materialni položaj učiteljsva izboljšal. Gospod šolski nadzornik Albin Sprajc je pre-daval o Ivanu Cankarju, našem velikanu v literaturi. Cankar je bil razmeren na Slo-venskem, vendar je učitelja razumel, mu od-puščal in ga opravičil. Mladina bi morala spo-znati Ivana Cankarja bolj natančno. Manjka mladinska izdaja Ivana Cankarja. Posebno lepe so: Grešnik Lenart, Moje življenje, raz-ne črtice i. dr. Založnika čaka hvaležno delo. Svoje lepe misli je zaključil z besedami: »Sla-va, nevenljiva slava Ivanu Cankarju«. Za kras-en referat smo mu bili zelo hvaležni.

O resničnem stanju »Učiteljske samopo-moči« je govoril tov. Koželj Mirko. Navzoči so soglasno sprejeli sledečo resolucijo:

Učiteljsko, zbrano na svojem zborovanju v Kozjem prosi in zahteva, da sekcija JUU v Ljubljani, Učiteljska samopomoč. Samopo-moč učiteljskih otrok storijo vse, da se pre-potrebne človekoljubne ustanove ohranijo v dosedanjih obliki učiteljskemu stanu.

Pripravnikom ni mogoče v tem letu zni-žati članarino. Skušalo se bo pri banovinski skupščini doseči znižanje. Trenutno ostane pri starem.

Blagajniško poročilo je podala tov. Vre-čko Marta. Dohodki znašajo 8843,28 din, rav-no toliko izdatki. Dobroimetje v neizterjani članarini i. dr. znaša 3055,40 din — dolg pri sekciji je din 780,40. Blagajniško poročilo je

bilo sprejeto. Za posamezne šole so se izbrali poverjeniki, ki bodo pobirali članarino.

Tov. Zehrer Tilko predlaga:
»Da se oživi delovanje sreskih učiteljskih knjižnic, naj se vnese v proračune H. — Av-tomatično in obvezno gotovo odstotek celot-nega proračuna za sreske knjižnice, ker so te brez vsakih sredstev in dohodkov.«

Več pripravnikov se je zavzemalo za predlog: »Ker ne dobimo več podpore za zni-žanje članarine, naj se pripravnikom ne po-šilja »Popotnika«, ker ga prečitajo itak na šoli. Prispevki za učit. pevski zbor, učit. po-kret, brezposelne, podporni fond in učit. na-raščaj naj se pripravnikom črtajo. Plačevali bi torej domačemu društvu in 20 din za sek-cijo, 10 din za centralo in 50 din za »Učit. tovariša«.

Makso Kos, preds. Kert Jožef, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ZA SLOVENIJE GRADEC je imelo svoje zboro-vanje v soboto, dne 11. marca 1939., ob 9. uri v ljudski šoli v Slovenjem Gradcu.

Navzočih je bilo od 48 vpisanih članov in članic 31, t. j. 67 %.

Ob pol deveti uri je imel ženski odsek svoj sestanek, ob deveti uri pa je tov. pred-sednik otvoril zborovanje. Pred prehodom na dnevni red se je spomnil v tukajšnji bol-nišnici preminulega tovariša Veljaka Miro-slava, bivšega člana našega društva.

Nato je podal sledeče situacijsko poro-čilo:

Sekcija, kakor tudi izvršni odbor JUU delujeta marljivo na to, da se uredijo naj-važnejše zadeve učiteljskega stanu, pred vsem gmotno stanje, napredovanje, odprava celibata, nove postavitve itd.

Predsedstvo JUU je bilo v dneh 21. in 22. februarja t. l. sprejeto pri predsedniku vlade g. Čvetkoviču in prosvetnem ministru g. Ciriču, katerima je obrazložilo najvažnejša vprašanja glede šolstva, personalne prosvetne politike in učiteljske organizacije.

Po poročilu iz Beograda je pričakovati, da bo v mesecu aprilu postavljenih 750 učiteljskih abiturientov (-inj).

Novosti na knjižnem trgu

—k Breda Šček: Jugoslavija. Po svoji pr-vi — zelo posrečeni zbirki, namenjeni mladi-ni, oziroma ženskim zborom je skladateljica objavila sedaj drugo zbirko, ki je po dobroti na isti stopnji, oziroma samo nadaljevanje prejšnje.

Ideja prve pesmi — hrepenenje naših oče-tov in dedov po enotni domovini in sreča nas, ki smo doživeli vresnjenje te želje — je vzpodbudila skladateljico, da je zbirki dala naslov »Jugoslavija«. Glasbeni element te pesmi je troglasna slavnostna — z imitacija-mi v celino povezana — koračnica. Pesem je primerna za domorodne svečanosti.

V zbirki so pa tudi razni drugi motivi, samo o polžku so trije: eden o polžku in go-stih, drugi o polžku, ki potuje po brdih in do-linah, da si pogleda lepi svet, tretji o polžku in vrani... V njih je znala skladateljica fino zadeti vsako nežno — šaljivo situacijo, da iz-stopi muzikalno vsak dialog, vsaka imitacija in karakterizacija. Motiv o godcih ima ele-mente narodne pesmi, koračnice in oponaša trobente.

Vse te pesmi so polne temperamenta, da se kar iskri od razpoloženja. Gotovo najbolj živa od vseh pa je pesem o pustu. Tukaj se glasovi tako lovijo, da kar sapo jemlje in šala ne jenja do zadnje note.

V zbirki pa imamo še dve pesmi, ki sta pa od prejšnjih čisto različni. Ena je o bolni materi in njeni požrtvovalnosti in spada v krog tistih pesmi, katere smo namenili za Ma-terinski dan (tež pesmi je skladateljica prilo-žila klavirsko spremljavo).

Najglobljo pesem je pa skladateljica po-stavila na konec svoje zbirke, to je pesem o pastirskih, ki pregnani s svojih planin, jočejo po svetu brez domovine. V iskreni molitvi prosijo Jezusčka, naj vzdigne svojo roko in da, da bi se mogli vrniti na svoje planine. Tu-di muzikalno stoji ta pesem — zgrajena na nekih karakterističnih motivih, ki so enkrat tožba in drugič molitev — na vrhuncu in daje celoti najlepši zaključek.

Iv. Grbec

—k Petelin - Horn: Praktična gospodarska znanja za III. razred ljudskih šol, izdala ba-novinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljub-ljani. Knjižnica obsega 58 strani ter se razdeli v A. »Splošni gospodarski nauki«, kjer obrav-navajo pošto, železnico, avtobus, policijski red, denar, štednjo in hranilnice. B. »Poljedelski

Rangne liste po banovinah je ministrstvo prosvete opustilo in je ustanovilo rangno li-sto za vso državo. Prihodnje napredovanje se bo izvršilo, ko bo odprt kredit iz no-vega proračuna.

Z novim finančnim zakonom je zagotov-ljena po izjavi g. min. predsednika in pro-svetnega ministra tudi ukinitev delnega celi-bata za učiteljice. Ukinila se bo tudi preme-stitev po službeni potrebi in pa dodelitev službovanja izven službenega mesta.

Poročal je tudi o načelnih razsodbah. Tov. tajnik je nato prečital došle dopise, ki so jih navzoči vzeli na znanje.

Tov. podpredsednica Smolnikarjeva je nato podala obširno poročilo zborovanja predsednikov učiteljskih društev, ki se je vršilo v Ljubljani, dne 5. t. m. Tovariš pred-sednik se ji je za res izčrpano poročilo v ime-nu vseh navzočih prav toplo zahvalil.

Sledila sta dva zelo zanimiva referata, in sicer tov. Iglarja: »Nekaj o lepem čitanju« ter tov. Kluglerja: »Kmetstvo nadaljevalne šole — najpripravnije polje za učiteljevo izvenšolsko delovanje na vasi«. Ob obeh re-feratih se je med navzočimi vnela živahna debata.

K slučajnostim se je oglasil sreski šolski nadzornik ter priporočal vsem navzočim obisk poskusne šole v Ljubljani.

Odsek učiteljic pa zahteva, da se priobči v »Učit. tovarišu« sledeča notica — široko odprto tiskano:

Na predlog predsednice odseka učiteljic protestiramo v imenu vseh članic in članov našega društva proti popolnoma nestvarni kritiki, katero je priobčil »Slovenski delavec« o knjigi »Spol in usoda« od naše tovarišice Angele Vodetove.

Pridružujemo se tudi mi željam naše kulturne slovenske javnosti, da se nikdar več ne ponovi žalosten kulturni dogodek, ki meče slabo luč na kulturo slovenskega naroda.

S tem je bil dnevni red izčrpan in zboro-vanje zaključeno.

Predsednik: Tajnik:
Kopač Leopold s. r. Cilenšek Vinko s. r.

Na Vas je ležeče da imate obleko vedno kot novo
zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Svetlolokalica

DOLGOROČNA POSOJILA

do 5 let, na ugodno mesečno odplačevanje, cenjenemu učiteljsko — oženjenim brez porokov (potom administrativne zaznam-be — ali polog vrednostnih papirjev). — Vse informacije pri pooblaščenca F. L. Klemen, Ljubljana, Gosposvetska c. 10. Banka in hranilnica, d. d.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri franciškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

Gospodična,
gospa!

Po pošti Vam pošljemo
feco., ne po povzetju,
krasne, svilene Cotton

nogavice

Zaloga sveža, ravnokar
došla. Barve najmodernejše.
Številke: 8 1/2 (35—37), 9
(38—40), 9 1/2 (41—43).
(Označite št. Vaših čevljev)

Cena:

Znamka A. R. K. par din 26—
„ Mode 1939 „ „ 32—
„ orig. HINKO „ „ 35—
Čista svila, mrežaste „ 42—
„ „ Ia Ia „ „ 55—

HINKO Podjavoršek ♦ Kranj